

*Zespół Szkół
im. Andrzeja Średniawskiego
w Myślenicach*

Szkolny Program Profilaktyki

Przyjęty do realizacji

uchwałą Rady Rodziców z dnia 11 czerwca 2008 roku

uchwałą Rady Pedagogicznej Nr 159/2007/2008 z dnia 18 czerwca 2008 roku

Myślenice, czerwiec 2008

I . Wstęp

1. Podstawa prawna opracowania Szkolnego Programu Profilaktyki :

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Art 72.
2. Konwencja o Prawach Dziecka Art 3, 19 i 33.
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U Nr 67 z późniejszymi zmianami) np. art 1 i inne.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół,(Dz. U. Nr 51 poz. 458 działalność edukacyjna szkoły pkt 1, 2 i 3.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji 19 czerwca 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół oraz zmieniające z dnia 31 stycznia 2002 r (Dz.U. nr Nr 10 poz 96) W załącznikach - §2 ust 1 , 2; § 16 b1 - Statut szkoły określa prawa ucznia, § 16 b2 - Statut szkoły określa obowiązki... .
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartej w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. Nr 17 poz. 78 z późniejszymi zmianami z dnia 19 sierpnia 2002 r).
7. Program ochrony zdrowia.
8. Program ochrony zdrowia psychicznego.
9. Narodowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
10. Krajowy program przeciwdziałania narkomanii.
11. Krajowy program zapobiegania zakażeniom HIV.
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 stycznia 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno - pedagogicznych i innych publicznych poradni specjalistycznych oraz ramowego statutu tych poradni (Dz. U. Nr 13 poz. 109) - §1 pkt 2 ust 2 - Profilaktyka uzależnień... .
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 stycznia 2000 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach(Dz. U. Nr 13 poz. 110).

2. Program profilaktyki w Zespole Szkół im. A. Średniawskiego jest wynikiem diagnozy, w której uwzględniono potrzeby rozwojowe uczniów, wymagania rodziców oraz potrzeby wynikające ze specyfiki środowiska Szkoły.
3. Profilaktyka jest ochroną człowieka przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Obejmuje eliminację lub redukcję czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących.
4. Szkoła jest miejscem realizacji profilaktyki pierwszorzędowej skierowanej do grupy niskiego ryzyka.
5. Profilaktyka pierwszorzędowa prowadzona jest na kilku poziomach:
 - a. **informacyjnym** – przekazywanie informacji na temat zachowań ryzykownych. Nie są to działania główne w zakresie profilaktyki w szkole, są tylko pomocne w profilaktyce, same nie prowadzą bowiem do redukcji zachowań;
 - b. **edukacyjnym** – te działania dostarczają wiedzy i umiejętności niezbędnych do tego, by uczniowie byli w stanie sami lepiej radzić sobie z zagrożeniami, np. uzależnieniami, stresem;
 - c. **działalności alternatywnej** – te działania stwarzają możliwości realizowania ważnych potrzeb młodzieży poprzez pozytywną działalność np. sport, działalność artystyczną, społeczną, koła zainteresowań.
6. Populacje dzieci i młodzieży można podzielić na grupy:
 - I. niskiego ryzyka – należą tu te osoby, które nie podejmują jeszcze zachowań ryzykownych.
 - II. podwyższonego ryzyka – należą tu osoby, które mają już za sobą pierwsze próby zachowań ryzykownych.
 - III. wysokiego ryzyka – należą tu osoby o utrwalonych zachowaniach ryzykownych.

Do każdej z tych grup kierowane są inne działania profilaktyczne należące do różnych poziomów. Do grupy niskiego ryzyka skierowana jest profilaktyka pierwszorzędowa realizowana w szkole. Profilaktyka drugorzędowa skierowana jest do osób podwyższonego ryzyka wymagających pomocy w wycofaniu się z zachowań ryzykownych. Profilaktyka trzeciorzędowa obejmuje działaniami grupę wysokiego ryzyka i polega na zatrzymaniu procesu chorobowego i degradacji społecznej. Profilaktyka drugo- i trzeciorzędowa jest prowadzona w specjalistycznych placówkach: poradniach, szpitalach, ośrodkach.

II. Cele i zadania Zespołu Szkół

1. Celem wprowadzenia i realizowania Szkolnego Programu Profilaktyki jest:

- wzmocnienie poczucia własnej wartości uczniów i ich rodziców,
- uczenie zachowań dotyczących kultury życia codziennego,
- pomoc w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- wskazanie uczniom, jak radzić sobie w trudnych sytuacjach,
- poznanie zasad i norm życia społecznego,
- wyrównywanie braków kulturowych
- pomaganie w wyrównywaniu czynności emocjonalnych (ćwiczenia umiejętności),
- współdziałanie z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, ośrodkami pomocy społecznej, gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych itp.

2. Zadaniem Zespołu Szkół jest:

- Nawiązanie współpracy ze specjalistycznymi placówkami
- Identyfikacja uczniów będących w grupie podwyższonego ryzyka
- Nawiązanie kontaktu z rodzicami (opiekunami prawnymi) ucznia
- Przekazanie rodzicom ucznia (prawnym opiekunom) informacji na temat możliwości pomocy w ośrodkach specjalistycznych
- Prowadzenie poradnictwa, diagnozowania, terapii indywidualnej, rehabilitacji i resocjalizacji na poziomie szkoły
- Prowadzenie zajęć profilaktycznych związanych z określonymi problemami
- Rejestrowanie negatywnych i aspołecznych zachowań uczniów
- Podejmowanie interwencji z włączeniem rodziców i Policji.

III. Szczegółowy plan działań

1. Problematyka poruszana w klasie pierwszej :

- adaptacja do nowego środowiska szkolnego,
- integracja zespołu klasowego,
- absencja,
- przemoc i agresja,
- uzależnienia – używki, narkotyki, leki,
- zdrowy styl życia,
- kultura osobista,
- problemy okresu dorastania,
- dyscyplina na lekcjach,
- asertywność – sztuka odmawia,
- prawa i obowiązki ucznia – przestrzeganie regulaminu szkoły,
- efektywne uczenie się,
- przeciwdziałanie wczesnej inicjacji seksualnej, świadomość seksualna,

Lp.	Działania i sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
1.	Adaptacja do nowego środowiska szkolnego – warsztaty integrujące klasę, wycieczki szkolne, okolicznościowe imprezy klasowe	Wychowawcy klas Pedagog i psycholog szkolny	IX Cały rok
2.	Zapoznanie się z regulaminem szkoły – prawa i obowiązki ucznia, świadomość konsekwencji i odpowiedzialności (wagarowanie, dyscyplina, kultura osobista, panowanie nad emocjami)	Wychowawcy klas	IX Cały rok
3.	Rozwijanie u uczniów poczucia własnej wartości i motywacji do zdobywania wiedzy (częste pozytywne wzmocnienia, wskazywanie na mocne strony uczniów)	Nauczyciele wszystkich przedmiotów wychowawcy	Cały rok
4.	Propagowanie kultury osobistej poprzez dostarczanie pozytywnych wzorców zachowania się (kultura słowa, szacunek do drugiego człowieka)	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły	Cały rok
5.	Dbłość o higienę osobistą i zdrowy styl życia – spotkanie z pielęgniarką.	Pielęgniarka szkolna, Nauczyciele biologii, Nauczyciele wychowania fizycznego	IX Cały rok
6.	Jak uczyć się efektywnie, organizować sobie czas i miejsce nauki – warsztaty.	Wychowawcy klas przy współpracy z psychologiem szkolnym	X Cały rok
7.	Problemy emocjonalne wieku dorastania.	Pedagog i psycholog szkolny. Wychowawcy klas,	X
8.	Umiejętność radzenia sobie z emocjami (eliminowanie agresji i przemocy).	Pedagog i psycholog szkolny.	XI
9.	Spotkanie z inspektorem Zespołu ds. Nieletnich i Patologii Komendy Powiatowej Policji w Myślenicach-Przemoc i agresja a odpowiedzialność nieletnich	Inspektor Policji, Pedagog i psycholog szkolny.	XII
10.	Film dydaktyczny „Alkohol i narkotyki – pomyśl zanim będzie za późno” i jego omówienie.	Wychowawcy klas	III
	Szkodliwość substancji uzależniających – informacje	Wychowawcy klas	Cały rok

2. Problematyka poruszana w **klasie drugiej**:

- zdrowy styl życia,
- absencja,
- brak motywacji, niska samoocena uczniów, poczucie własnej wartości,
- kontakty interpersonalne /relacje międzyludzkie/,
- używki i narkotyki,
- agresja – uległość – asertywność,
- odpowiedzialność prawna,

Lp.	Działania i sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
1.	Rozwijanie u uczniów poczucia własnej wartości i motywacji do zdobywania wiedzy (częste pozytywne wzmocnienia, wskazywanie na mocne strony uczniów)	Nauczyciele wszystkich przedmiotów wychowawcy	Cały rok
2.	Propagowanie kultury osobistej poprzez dostarczanie pozytywnych wzorców zachowania się (kultura słowa, szacunek do drugiego człowieka).	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły	Cały rok
3.	Przypomnienie regulaminu szkoły – prawa i obowiązki ucznia, świadomość konsekwencji i odpowiedzialności (wagarowanie, dyscyplina, kultura osobista, panowanie nad emocjami).	Wychowawcy klas	I Cały rok
4.	Radzenie sobie ze stresem i poprawa wyników w nauce.	Psycholog szkolny	IX
5.	Zdrowe i racjonalne odżywianie się kontra zaburzenia łaknienia. Film dydaktyczny „Anoreksja i bulimia – śmiertelne choroby” – dyskusja.	Pielęgniarka szkolna Wychowawcy klas Pedagog, psycholog szkolny	X
6.	Asertywność – sztuka odmawiania (alkohol, papierosy, narkotyki)	Pedagog, psycholog szkolny	XII
7.	Film dydaktyczny dotyczący szkodliwości nikotyny - dyskusja.	Wychowawcy klas Pedagog, psycholog szkolny	II
8.	Budowanie poczucia własnej wartości, wzmacnianie samooceny.	Wychowawcy klas przy współpracy z psychologiem, pedagogiem szkolnym	IV

3. Problematyka poruszana w **klasie trzeciej** :

- zdrowy styl życia,
- walka ze stresem,
- komunikacja interpersonalna,
- poczucie własnej wartości,
- orientacja zawodowa, analiza rynku pracy,
- grupy nieformalne i sekty religijne,
- efektywne uczenie się,
- poznanie procedur prawnych.

Lp.	Działania i sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
1.	Rozwijanie u uczniów poczucia własnej wartości i motywacji do zdobywania wiedzy (częste pozytywne wzmocnienia, wskazywanie na mocne strony uczniów)	Nauczyciele wszystkich przedmiotów wychowawcy	Cały rok
2.	Propagowanie kultury osobistej poprzez dostarczanie pozytywnych wzorców zachowania się (kultura słowa, szacunek do drugiego człowieka).	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły	Cały rok
3.	Przypomnienie regulaminu szkoły – prawa i obowiązki ucznia, świadomość konsekwencji i odpowiedzialności (wagarowanie, dyscyplina, kultura osobista, panowanie nad emocjami).	Wychowawcy klas	IX Cały rok
4.	„Planuję swoją karierę” – warsztaty dotyczące wyboru swojego zawodu i drogi dalszego kształcenia.	Psycholog, pedagog szkolny	X
5.	Kierowanie własnym rozwojem.	Pedagog	III
	Spotkanie z pracownikiem Policji/Prokuratury - prelekcja nt.: „Odpowiedzialność dorosłych w świetle Kodeksu karnego”	Zaproszony pracownik Policji/Prokuratury	W terminie umownym

4. Problematyka poruszana w **klasie czwartej** :

- zdrowy styl życia,
- walka ze stresem,
- orientacja zawodowa, analiza rynku pracy,
- komunikacja i autoprezentacja (matura, egzaminy potwierdzające kwalifikacje zawodowe , egzaminy wstępne na studia),
- efektywne uczenie się,
- absencja,

Lp.	Działania i sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
1.	Rozwijanie u uczniów poczucia własnej wartości i motywacji do zdobywania wiedzy (częste pozytywne wzmocnienia, wskazywanie na mocne strony uczniów)	Nauczyciele wszystkich przedmiotów wychowawcy	Cały rok
2.	Propagowanie kultury osobistej poprzez dostarczanie pozytywnych wzorców zachowania się (kultura słowa, szacunek do drugiego człowieka).	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły	Cały rok
3.	Przypomnienie regulaminu szkoły – prawa i obowiązki ucznia, świadomość konsekwencji i odpowiedzialności (wagarowanie, dyscyplina, kultura osobista, panowanie nad emocjami).	Wychowawcy klas	IX Cały rok
4.	Film dydaktyczny „Stres pod kontrolą” – dyskusja.	Wychowawcy klas	XI
5.	Aktywne metody poszukiwania pracy - warsztaty	Psycholog szkolny Pracownik MBP, PUP	Umowny termin

IV. Wykaz specjalistycznych placówek i poradni:

Placówki na terenie Myślenic

Lp.	Nazwa instytucji	Adres	Telefon
1.	Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna	M-ce, ul. Pardyaka	272 05 89
2.	Policja – Wydział d.s. Nietletnich i Patologii	M-ce, ul. Jagiellońska	37292 54
3.	Sąd – Wydział Rodzinny i Nietletnich	M-ce, ul. Piłsudskiego	272 06 60
4.	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	M-ce, ul. Słowackiego	272 19 98
5.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Myślenice, Rynek	272 09 60
6.	Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień	M-ce, ul. Szpitalna 2	273 02 13
7.	Koło Anonimowych Alkoholików Punkt Konsultacyjny	M-ce, Rynek	272 23 18
8.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	M-ce, ul. K. Wielkiego 6	
9.	Polski Czerwony Krzyż	M-ce, Rynek 26	

KRAKÓW Interwencja

Nazwa placówki, instytucji	Adres, telefon	Oferta
Pogotowie Opiekuńcze	Ul. Górka Narodowa 116 415-62-27, 415-04-23	Plac. Interwencyjna MOPS- całodobowa, poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Ul. Radziwiłłowska 8B 421-92-82	Pomoc w kryzysie, interwencja psychol. Prawnik, hotel, mieszkania chronione
Schronisko dla Ofiar Przemocy	421-69-76, 421-82-42,	Nocleg, pomoc medyczna, psychol. Prawna, socjalna dla kobiet
Dom Samotnej Matki	Ul. Przybyszewskiego 39 637-85-42	Opieka, pomoc medyczna dla kobiet w ciąży przed rozwiązaniem i samotnych matek z małymi dziećmi
Dom Matki i Dziecka	Ul. Żywiecka 16 269-35-79	Dom dla matek, które po urodzeniu dziecka nie mogą wrócić do własnych domów
Schronisko dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	Oś. Krakowiaków 46 425-81-70	Dom matki i dziecka, prawnik, psycholog, pedagog, lekarz, prac. socjalny, pobyt 6 m-cy.

Poradnie specjalistyczne

Poradnia Uzależnień Lekowych	Ul. Krakowska 39 430-60-40 430-61-46	Poradnictwo, oferta pomocy w sytuacji zagrożenia uzależnieniem
Krakowskie Centrum Terapii Uzależnień I Współuzależnień	Ul. Wielicka 73 425-57-84 425-57-47	Poradnia dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych
Poradnia Uzależnień Przy Klinice Toksykologii CMUJ Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Im. L. Rydgiera	Oś. Złota Jesień 1 647-66-66	Program metadonowy detoksykacja
Poradnia Profilaktyki I Terapii Uzależnień MONAR Punkt Konsultacyjny	Ul. Św. Katarzyny 3 430-61-35 430-59-64	Profesjonalne poradnictwo, informacje o formach pomocy, ośrodkach, kierowanie do ośrodków, terapeuta uliczny, pomoc socjalna; programy profilaktyczne realizowane na zlecenie szkół
Krakowski Ośrodek Terapii	Ul. Miodowa 12 422-18-58	Poradnictwo, terapia indywidualna i rodzinna
Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych nr 3	Ul. Parkowa 12 656-09-94	Poradnia dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania, diagnoza, terapia, poradnictwo.
Poradnia Zdrowia Psychicznego	Ul. Aleje Pokoju	
Centrum Psychoterapii	Ul. Batorego 2 633-76-08	Problemy dzieci i młodzieży, terapia, poradnictwo
Poradnia Psychologiczna	Al. Pokoju 2 A 413-00-99	Psycholodzy, psychiatry zajmujący się problemami dzieci i młodzieży

V. Ewaluacja Programu

Raz w roku szkolnym diagnoza problemów – ankieta **„Zagrożenia dla uczniów i ich rodzin”** lub własne opracowanie wg poniższych kryteriów do wyboru:

- bezrobocie, bieda, marginalizacja społeczna ,
- zacofanie kulturowe,
- alkoholizm w rodzinach,
- przemoc i zaniedbania wychowawcze wobec dzieci, brak reguł,
- problemy emocjonalne,
- niska samoocena dzieci i rodziców (np. szczególnie po utracie pracy przez rodziców, utracie bliskich, itp.),

- zaburzenia analizy i syntezy (problemy logopedyczne, dysleksja, dysgrafia, zaburzenia słuchu, wzroku, inne),
- kontakty z alkoholem i papierosami, narkotykami, środkami psychotropowymi, uzależnienia internetowe , itp..

Dobór pytań ankietowych, metodę opracowania wyników, badanie ankietowe wśród losowo wybranych uczniów lub własne opracowanie przeprowadza pedagog/psycholog i prezentuje wyniki na Zespole Kierowniczym/ spotkaniu z Radą Rodziców w terminie V-VI.

PODPISY

.....
(Przewodniczący Rady Pedagogicznej)

.....
(Przewodniczący Rady Rodziców)